

Asia: VN/32556/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Lausunto

5 b § Jätteen luokittelun päättymisen

-

137 § Muutoksenhaku

Muutoksenhaun keskittäminen ympäristönsuojeluasioihin erikoistuneelle Vaasan hallinto-oikeudelle on järkevää ja yhtenäistää päätöksentekoa.

143 b § Tiedonsaantioikeus jätehuollon rekistereistä, tuottajarekisteristä, uusiomateriaalirekisteristä ja jätteiden ja sivuvirtojen tietopalustasta

Tiedonsaantioikeuden muuttaminen siten, että uusiomateriaalirekisterin tiedot ovat kaikkien toimivaltaisten viranomaisten saatavilla helpottaa viranomaistyötä ja yhdenmukaistaa päätöksentekoprosessia. Yhdenmukainen päätöksentekoprosessi edesauttaa uusiotuotteiden kehittämistä sillä se tekee päätöksestä ennakoitavamman. On hyvä selvittää, ettei riskiksi muodostu mahdollisten liikesalaisuuksien leviäminen, jos rekisterissä olevia tietoja voisi jotenkin väärinkäyttää kilpailijoiden tuotekehityksen seuraamiseen ja kopiointiin.

147 a § Sivutuotteeksi luokittelua ja jätteen luokittelun päättymistä koskeva päätös

Pykälän muuttaminen siten että esineen tai aineen sivutuotteeksi tai jätteen luokittelun päättymisestä voitaisiin päättää tapauskohtaisella päätöksentekomenettelyllä helpottaa ja selkeyttää lupaprosessia ja täten edistää kiertotaloutta Suomessa.

Pykälän muutoksessa rajataan tapauskohtaisen käsittelyn ulkopuolelle tilanteet, joissa on jo voimassa EU-säädös tai valtioneuvoston asetus samasta aineesta tai esineestä. Onko riski, että tämän rajauksen vuoksi EU-sääntelyn tai valtioneuvoston asetuksen piirissä olevien tuotteiden käsittelyprosessi voi olla haastavampi mahdollisen ympäristöluvan vuoksi kuin muiden aineiden ja tuotteiden, joihin sovelletaan uutta tapauskohtaista päätöksentekomenettelyä?

147 b § Hakemus sivutuotteeksi luokittelemiseksi tai jätteeksi luokittelun päättymiseksi

-

147 c § Päätösharkinta ja päätöksen sisältö

-

147 d § Tuotteen vaatimuksenmukaisuuden varmistaminen

On tärkeää että vaatimuksenmukaisuuden varmistaminen koskee myös sivutuotteita jotta saadaan selkeytettyä sääntelyn piiriin kuuluvat aineet ja sääntely selkeytyy. Onko kuitenkin riski että jo hyväksi todettuja ja jo käytössä olevia tuotteita tai aineita joissa on käytetty sivutuotteita joutuvat hakemaan tuotteelle uudestaan hyväksyntää lain muuttuessa.

147 e § Päätöksen muuttaminen

Kuinka tarkkaan käyttötarkoitukset rajataan? Tulkitaanko esimerkiksi erilaiset maatäytöt tai uusiomateriaalin käyttäminen eri rakenteissa rakennuksessa eri käyttötarkoituksina. Jos rajaus on erittäin tarkka, tulee hakemusta tehdessä jo pyrkiä listaamaan kaikki mahdolliset käyttötarkoitukset.

147 f § Päätöksen peruuttaminen

Millainen vastuu aineen tai esineen haltijalla tai valmistajalla on tilanteessa, jossa tuote on jo käytössä esimerkiksi rakennuksessa ja päätös perutaan?

147 g § Päätöksen suhde myöhempään sääntelyyn

147 h § Valitusoikeus sivutuotetta tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskevassa asiassa

Valitusoikeuden rajaaminen on perusteltua ja se sujuvoittaa lupaprosessia. On tärkeää, että asianomaisilla ja asiaa valvovilla viranomaisilla kuitenkin säilyy valitusoikeus, jotta päätöksenteon turvallisuutta kyetään yhä valvomaan useamman viranomaistahon osalta. Tässä on kuitenkin riski lupaprosessin pitkittymiseen, mikäli tilanteessa syntyy erimielisyyksiä.

147 i § Uusiomateriaalirekisteri

Julkisen palvelun luominen on tärkeä toimi kiertotalouden edistämiseksi sillä se lisää tietoa alalle. Julkinen rekisteri myös lisää päätöksenteon läpinäkyvyyttä mikä on myös tärkeää. Etenkin haitta-ainepitoisuuksiin liittyvien asiantuntijalausuntojen julkaiseminen on tärkeää uusiomateriaalikehityksen kannalta, jotta useampi taho kykenee hyödyntämään tätä tietoa.

47 b § Sivutuotteeksi luokittelemista tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan asian ratkaiseminen jätelain mukaisessa menettelyssä

Tilanteissa, joissa edelleen vaaditaan ympäristölupaa, on riski että lupaprosessi hankaloituu sillä sivutuotteeksi luokittelu ja jätteeksi luokittelun päättymisen tulisi käsitellä erikseen eri lupaviranomaisen kanssa, jolloin prosessi voi pitkittyä merkittävästi.

Muuta huomioitavaa

Jäte- ja ympäristölakien muuttaminen esityksessä kuvatulla tavalla todennäköisesti sujuvoittaa sivutuotteeksi luokittelua sekä jätteeksi luokittelun päättymistä koskevaa päätöksentekomenettelyä yksinkertaistamalla hakuprosessia yhdeksi hakemukseksi ja keskittämällä hakemukset yhdelle viranomaiselle. Tämä todennäköisesti madaltaa kynnystä hyödyntää sivuvirtoja ja kierrätysmateriaaleja aiempaa enemmän ja täten edistää kiertotaloutta. Päätöksenteon julkaisu avoimessa rekisterissä myös lisää tietoa alalle uusista kiertotaloustuotteista ja materiaalien ja aineiden hyödyntämismahdollisuuksista.

Länsiluoto Liina
Green Building Council Finland